

عاشق

نفضل العباس ابا

(جلد اول)

بقلم:
قاسم رجبیان

ابوالفضل العباس عليه السلام / نوشته: قاسم رجبیان

ISBN978-964-2760-70-1 دورہ ۱ ISBN978-964-2760-73-2 ج ۲ ISBN978-964-2760-62-6 ا ۱ ج

عباس بن علی علیہ السلام. ۲۲۶-۶۱ق.

BP 42/4/62, 3, 1393

29V/905V

٢٥٥٥١١٥

نام کتاب: ابا الفضل العباس علیہ السلام (جلد اول)

نویسنده: قاسم رجبیان

تعداد صفحات: ۴۴۸.

تم بیت و تاریخ چاپ: اول / ۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰

ناشر: منصور و همایی

قطم : وزري

شاک: ۶-۶۲-۲۷۶۰-۹۹۴-۹۷۸

شایک دورہ: ۱ - ۷۰ - ۲۷۶۰ - ۹۶۴ - ۱۷۱

مراكز يخش: ١ - قم - انتشارات عصر رهایی - همراه ٠٩١٢٢٥١٠٨٢٩

۲ - اصفهان - ۸۲۹-۰۹۱۰۹۶۶-۳ - کرمان - ۸۲۹-۰۱۱۰۰۹۱۰

۴ - شیراز - ۰۹۱۷۷۲۱۰۳۴۴

خوانندگان عزیز و گرامی می‌توانند از راههای زیر یا مؤلف کتاب در ارتباط باشند:

تلفون: ۰۹۱۲۷۵۷۱۲۸۵

آدرس، ایترنتی، مؤلف: www.rajabiyan.com

قیمت ۲۲۰۰۰ تومان

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

مقدمه

استاد عزیزم (جانم به فدایش) دائماً می‌فرمایند: سالک الی الله باید برای خود میزانی حسّاس و دقیق و بدون خطا و اشتباه برای اعمال و عقائد و افکارش در نظر بگیرد و صد در صد خود را با آن میزان تطبیق کند.^(۱)

ایشان مکرر فرموده‌اند: بدون تردید تاریخ گذشتگان به خصوص پاکان و بالأخص پیشوایان معصوم اسلام علیهم السلام برای آنهایی که اهل تعمّق و تفکّر و مغزند، پند و اندرزی است که آنها را به همه حُرّی و راهنمایی کرده و از همه بدی‌ها دور ساخته و بلکه اطلاع از آن، از ضروریّات بقاء انسان معسوب می‌شود.

تاریخ، انسان را به حقایق و مطالبی آگاه می‌کند که اگر با تجربه شخصی نمی‌تواند به آنها برسد و بالاخره تاریخ آئینه دورنمایی است که انسان می‌تواند به وسیله حالات گذشتگان به همه تجربیّات و نفع و ضررهائی که به انسان ممکن است برسد اطلاع پیدا کند.^(۲)

و همچنین می‌فرمایند: انسان به دلائلی باید همیشه به امام و رهبری اقتداء کند و در هر کاری به خصوص کارهای مهم و خطرناک باید الگوئی داشته باشد و اگر انسان از حالات و خصوصیات امام و رهبر و الگوی خود اطلاعی نداشته باشد چگونه ممکن

۱- سیر الی الله جلد: ۱ صفحه: ۳۹.

۲- رسول اکرم صلی الله علیه و آله صفحه: ۹ الی ۱۰.

است به او اقتدا کند و هدایت شود؟^(۱)

من نیز مدتی بود که پیرامون شخصیت عظیم الشان حضرت ابوالفضل العباس (ع) فکر کرده و متعجب بودم که چرا شخصیت به این بزرگی مجهول و مظلوم مانده است؟ چرا چنین شخصیتی که به نظر من بعد از ائمه اطهار (ع) "لا یقاس به احد" است باید تا این اندازه مجهول بماند، لا یقاس به احد است چون از طرفی ائمه اطهار (ع) فرموده اند: "نَحْنُ أَهْلُ الْبَيْتِ لَا يُقَاسُ بِنَا أَحَدٌ فِينَا نَزَلَ الْقُرْآنُ وَفِينَا مَعْدِنُ الرَّسَالَةِ"^(۲) پس هیچ کسی هر چند حضرت ابوالفضل العباس (ع) باشد با آنها قابل قیاس نیست و از طرف دیگر آن حضرت خود را به مقامی رسانده که امام سجاد (ع) در وصف شان می فرمایند: برای عموم عباس مقامی هست که تمامی شهداء به حال وی غبطه می خورند،^(۳) لذا حضرت ابوالفضل العباس (ع) آن قدر مقام و منزلت دارد که هیچ احد الناسی با ایشان قابل قیاس ندارد و نیست.

البته شاید تعجب من به جا نبوده چون ایشان فرزند همان حضرت علی بن ابی طالب (ع) است که آن قدر مظلوم و مجهول بود که آیه شریفه إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا^(۴) در شأن ایشان نازل شده است.^(۵)

به هر حال به خاطر مطالب گهرباری که از استاد عزیزم (جانم به فدایش) یاد گرفته ام که می فرمایند: اولیاء خدا باید معرفی گردند، چون آنها الگوی بشریت هستند و در کتاب خویش نوشته اند شرح حال اولیاء خدا را بیان کردن خیلی مؤثر است من

۱- امام مجتبی (ع) صفحه: ۷.

۲- عیون اخبار الرضا (ع) جلد: ۲ صفحه: ۶۶.

۳- امالی صدوق صفحه: ۴۶۳.

۴- سوره احزاب: آیه: ۷۲.

۵- البرهان فی تفسیر القرآن جلد: ۴ صفحه: ۴۹۹.

تجربه دارم یکی از چیزهایی که در بیداری مردم مؤثر است نقل شرح حال اولیاء خدا است، به خدا قسم کوتاهی می کنند آنهایی که حالاتی از اولیاء خدا را دارند و زیاناً و یا قلماً در اختیار مردم قرار نمی دهند، همچنین آورده اند: قرآن برای بیدار کردن مردم نازل شده خود قرآن مبتکر این برنامه است که شرح حال اولیاء خدا را بیان می کند که چه کسی با چه کسی و از چه راههایی به کمالات رسید و کدام شخص از چه راهی به پستی افتاده، در قرآن افراد خوبی را معرفی می کند که در اثر کارهای بد از اوج اعلا به پستی افتاده اند و بعضی ها هم در اثر کارهای خوب، از ذلت اوج گرفتند و به قدرت و عظمت رسیدند، لذا بهترین چیز برای بیدار شدن افراد از خواب غفلت شرح حال اولیاء خدا است.^(۱)

لذا من با خود تصمیم گرفتم در یک کتاب شرح احوالات این ولی بسیار بزرگ خدا یعنی حضرت ابا الفضل العباس علیه السلام را جمع آوری کنم، زیرا با وجود این که ایشان در واقع مظهر صراط مستقیم و مظهر اتم کمالات روحی هستند اما گاهی مردم مسلمان در اثر جهل و عارف نبودن به مقام ایشان یک سری مطالبی به این بزرگوار نسبت می دهند که هم توهین و هم بی ادبی به مقام شامخ ایشان است و حتی مردم مسلمان اکثر قریب به اتفاق مطالبی که مربوط به این بزرگوار هست را نمی دانند و از حضرت ابا الفضل العباس علیه السلام فقط چند لحظه آخر عمرشان در کربلاء می دانند که آن هم متأسفانه بعضاً آغشته به خرافات گردیده و از اصل موضوع دور شده ایم.

گاهی اوقات که بعضی می خواهند از ایشان توصیف کنند مطالبی می گویند که اصلش غلط نیست اما بسنده کردن به همان صفت واقعاً بی انصافی است، مثلاً آن حضرت بسیار زیبا و خوشرو بودند، همان طور که بعداً در همین کتاب مطالعه خواهید

نمود من نیز نقل کرده و قبول دارم که ایشان بسیار خوش رو و زیبا بوده اند اما حضرت ابوالفضل العباس (ع) بی نهایت صفات و کمالات روحی دارند که باید در کنار زیبایی ایشان برای مردم نقل شود، و اگر حقیقتش را بخواهید باید کمالات و فضائل آن حضرت مطرح باشد، زیبایی چهره اش نیز در کنار آن همه فضائل و کمالات نقل شود. شما خودتان قاضی، اگر اطاعت محض و بی چون و چرای آن حضرت از خدا و

امام زمانش برای مردم نقل شود بهتر است یا تنها به زیبایی چهره اش بسنده شود؟
آیا اگر هیبت و عظمت و شجاعت آن حضرت به گونه ای که دشمنان حتی از آوردن نام ایشان به لرزه می افتادند برای مردم نقل شود بهتر است یا تنها اکتفاء به داشتن خال هاشمی و چشم درشت ایشان شود؟

آیا اگر وفاداری و محبت و خدمتگزاری ایشان در تمام عمر شریف شان حتی از همان دوران طفولیت نسبت به امام زمانش و اولیاء خدا برای مردم نقل شود بهتر است یا فقط قد بلند و چشم درشت ایشان را بگوئیم؟

ما در این کتاب علاوه بر این که خال هاشمی، نور چهره، زیبایی، قد بلند و چشمان درشت ایشان را تأیید و وصف کرده ایم به دیگر کمالات روحی و علم و تقوای زیاد ایشان نیز پرداخته ایم.

قابل ذکر است برای تهیه و تنظیم این کتاب کتب مختلفی اعم از کتابهای منع شیعه و سنی، عربی و فارسی را مورد فحص و جستجو و مطالعه قرار دادم تا بتوانم آن چه از نظر خودم صحیح و مطابق با واقع و در شأن مقام شامخ حضرت ابوالفضل العباس (ع) هست را از بین روایات اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و نقل تواریخ سنی و شیعه به دست آورده و در این کتاب بیاورم.

کتاب هائی که در پاورقی کتاب و همچنین در فهرست منابع در آخر همین کتاب

می بینید آن دسته از کتبی هستند که مورد مطالعه قرار گرفته و مطالبی از آن کتاب ها را در این کتاب استفاده کرده ام، چه بسیار کتاب هائی که مورد مطالعه قرار دادم و چون مطالبی از آنها در این کتاب آورده نشده است نامشان در فهرست منابع ذکر نشده است. مسأله مهمی که در این کتاب رعایت شده این است که قضایا و جریانات نقل شده هر کدامش که مربوط به حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام بوده مفصلاً و جزء به جزء توضیح داده شده، اما جریاناتی که مربوط به دیگران است را توضیحی اجمالی و گذرا داده ایم، چون اگر غیر از این بود کتاب از موضوع اصلی خود خارج شده و باید چندین جلد کتاب می نوشتیم.

در این کتاب فقط به توضیح جریانات زندگی حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام از بدو تولد تا لحظه شهادت ایشان پرداخته ایم، همچنین توضیحی اجمالی در مورد شخصیت هائی که به نحوی مربوط به آن حضرت بوده اند داده شده و از نقل و توضیحات درباره دیگر شخصیت های واقعه جانسوز کربلاء خودداری شده و اگر کسی بخواهد شرح ما وقع واقعه جانسوز کربلاء بنویسد ده ها جلد قطور کتاب باید بنویسد و باز هم قطعاً نمی تواند حق مطلب را ادا کند چون قضایائی که در این باره موجود هست همه و همه آن جریاناتی هستند که به دست ما رسیده، چه بسیار جریانات و مطالبی که در طول تاریخ از بین رفته و به دست ما نرسیده است.

در این کتاب حتی المقدور سعی کرده ام از مطالبی استفاده کنم که مورد تأیید سنی و شیعه باشد، لذا اکثر قریب به اتفاق مطالب کتاب حاضر، مطالبی است که مورد تأیید شیعه و سنی بوده و آنها در کتب معتبر خود به آن اذعان داشته اند و البته اگر می خواستم فقط مطالبی که شیعه نقل می کند، یعنی فقط از دید شیعیان بنویسم قطعاً بیشتر از این مطالب می توانستم بنویسم.

در این کتاب بدون هیچ تعصبی و همان طور که از منابع استفاده شده پیداست با

بی طرفی کامل فقط آن جریاناتی که در گذشته اتفاق افتاده و شیعه و سنی بر آن اتفاق نظر داشته و تاریخ نیز به آن گواهی می دهد را جمع آوری و نقل کرده و از جسارت و حتی لعنت کردن پرهیز نموده ایم تا بی طرفی خود را تا آخر کتاب حفظ کرده و فقط آن چه اتفاق افتاده و تاریخ گواهی می دهد را نقل کنیم و خباثت و طهارت باطنی و روحی افراد را به خود خوانندگان عزیز محول کرده ایم.

همچنین در نقل جریانات هر کجا لازم بوده اغلاط ادبی، عقیدتی و نگارشی آن را تصحیح نموده ایم.

در این کتاب علاوه بر شرح احوالات حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام و دیگر افراد مربوط به ایشان به بعضی از شبهات که بعضاً از طرف افراد مغرض و با هدف گمراهی جوانان در جامعه مطرح می شود به صورت استدلالی پاسخ گفته ایم که امیدوارم در رفع شبهه مردم مسلمان مخصوصاً جوانان، بالاحص اهل علم، مفید واقع شود.

ضمناً همان گونه که از استاد عزیزمانم به فدایش یاد گرفته ام هدف از نوشتن این کتاب داستان نویسی و یا نقل رمان نبوده بلکه هدف این است که شخصیت بزرگ و با عظمت حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام به طور صحیح و مطابق با واقع معرفی گردد تا کسانی که می خواهند در راه تزکیه نفس به ایشان اقتداء کنند، مانند که ایشان از لحظه ورود به دنیا تا لحظه شهادت شان چگونه زندگی کردند، چه اعتقاداتی داشتند، نسبت به چه کسانی تولی و نسبت به چه کسانی تبری داشته و خلاصه از همه جوانب ایشان را بشناسند و به طور صحیح به ایشان اقتداء کنند.

البته من خیلی کوچک تر از این حرف ها هستم که بخوام دست به قلم بیرم و ولی خدائی مانند حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام را معرفی کنم، اصلاً به یک دید اگر بخوایم بنگریم متوجه خواهیم شد حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام به هیچ وجه نیازی به معرفی ندارند، ایشان به قدری کریم و با عظمت هستند که همه اقشار مردم اعم از

مسلمان و غیر مسلمان، متدین و غیر متدین، حتی کسانی که با دین و معنویات بیگانه هستند به حضرتش ارادت داشته و مجذوب ایشان می باشند.

من نیز اگر قلم به دست گرفته و این اثر را نوشته و جمع آوری کرده‌ام به خاطر این بود که باقیات الصالحاتی باشد برای دنیا و آخرتم، می خواستم نام من نیز در زمره نوکران و خدمت گزاران به قمر بنی هاشم حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام ثبت شود و به این صورت برای دنیا و آخرت خویش توشه و آبرویی کسب کنم.

کتاب حاضر شامل سه فصل و یک خاتمه می باشد که فصل اول زندگی نامه و شرح احوالات حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام است و فصل دوم نقل کرامات و معجزات آن حضرت و فصل سوم توضیح و شرح مختصری بر زیارت نامه آن حضرت می باشد.

امید است همه ما مورد لطف و عنایات قمر بنی هاشم حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام قرار بگیریم، آمین.

قاسم رجیان

۹ محرم الحرام ۱۴۳۴

قم مقدسه

تقدیر و تشکر

قبل از شروع مطالب لازم می‌دانم از استاد عزیزم (جانم به فدایش) به خاطر این که سالیان متمادی وقت شریف شان را صرف کرده و برای تعلیم و هدایت حقیر تلاش و کوشش کرده و می‌کنند و در این راه واقعاً مانند جد بزرگوارش "عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمَعْنَى رُوْفٌ رَحِيْمٌ" بوده و هست، از صمیم قلب تشکر و قدر دانی کنم.

خدای تعالی را شکر می‌گویم که با حقیر توفیق داد سالیان متمادی به طور مستقیم و بدون واسطه در محضر و در معیت این بزرگوار باشم و از محضر شریفشان فیض و بهره‌ها ببرم.

از خدای تعالی می‌خواهم حال که در دنیا به حقیر توفیق داد و با این بزرگوار محشور بوده و هستم، در قیامت نیز به حقیر توفیق عنایت فرماید تا با ایشان و دیگر اولیاء الهی محشور باشم.

الهی آمین.

فهرست

عنوان صفحه

مقدمه	۵
تقدیر و تشکر	۱۲

فصل اول:

زندگی نامه و شرح احوال حضرت ابوالفضل العباس ﷺ

ولادت حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۴
------------------------------------	----

بخش اول:

اجداد و خویشان حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۶
نسب شریف آن حضرت	۱۷
پاسخ به شبهه‌ای در مورد حضرت ابوطالب ﷺ	۱۷
حکایت	۲۲
حکایت	۲۳
حکایت	۳۰
حکایت	۳۱
حضرت عبدالمطلب ﷺ	۳۴
هاشم	۳۶
عبدمناف	۴۰
قصی	۴۱
کلاب بن مره	۴۲
کعب بن لؤی	۴۲

۴۴	فهر
۴۴	نضر
۴۵	کنانه
۴۵	الیاس
۴۶	نزار
۴۶	اجداد مادری حضرت ابوالفضل العباس (ع)
۴۹	لیبید
۵۲	همسران علی بن ابی طالب (ع) بعد از حضرت فاطمه زهراء (ع)
۵۲	امامه
۵۳	حضرت ام البنین (ع)
۵۳	خوله
۵۴	ام حبیب
۵۴	لیلی
۵۴	اسماء
۵۴	ام سعید
۵۵	ازدواج علی بن ابی طالب (ع) با حضرت ام البنین (ع)
۶۱	عموهای گران قدر حضرت ابوالفضل العباس (ع)
۶۱	حضرت حمزه (ع)
۶۷	حضرت طالب (ع)
۶۹	حضرت عقیل (ع)
۷۴	علت ملاقات عقیل با معاویه
۷۶	متن نامه عقیل به امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)
۸۳	سخنان تاریخی عقیل نزد معاویه
۸۴	فضیلتی که فقط از زبان عقیل نقل شده است
۸۷	دفاع عقیل از یاران امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)
۹۲	جعفر طیار (ع)
۹۷	جنگ موته و شهادت جعفر طیار (ع)

نام گذاری حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۰۰
برادران و خواهران حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۰۲
برادران مادری حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۰۵
چرا حضرت ابوالفضل العباس ﷺ برادرانش را قبل از خود به میدان جنگ فرستاد؟	۱۰۷
عثمان بن علی بن ابی طالب رضی الله عنه	۱۱۵
علت هم نام بودن بعضی از فرزندان اهل بیت عصمت و طهارت رضی الله عنهم با نام خلفاء	۱۱۸
جعفر بن علی بن ابی طالب رضی الله عنه	۱۲۶
ماجرای خولی	۱۲۷

بخش دوم:

نام و القاب و کنیه‌های حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	
عباس به چه معناست؟	۱۳۲
القاب حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۱۳۳
معنای قمر بنی هاشم	۱۳۳
معنای باب الحوائج	۱۳۵
معنای السقاء	۱۳۷
سقای در خاندان بنی هاشم	۱۳۸
معنای ظَهْرُ الْوَلَايَةِ	۱۴۴
معنای اطلس	۱۴۵
معنای الشهید	۱۴۶
معنای سپهسالار	۱۴۶
معنای المستجار	۱۴۷
معنای البَطْلُ العَلَقَمِي	۱۴۹
معنای کَبَشُ الْكُتَيْبَةِ	۱۵۱
معنای حامل اللواء	۱۵۳
علمداری علی بن ابی طالب رضی الله عنه	۱۵۵
معنای حامی الطَّقِينَةِ	۱۵۹

معناى الطيار.....	۱۶۰
معناى العميد.....	۱۶۰
معناى السفير.....	۱۶۱
معناى العبد الصالح.....	۱۶۱
معناى المُستعجل.....	۱۶۲
معناى المُضْهَب.....	۱۶۳
معناى الواقى.....	۱۶۳
معناى الساعى.....	۱۶۴
معناى الفادى.....	۱۶۵
معناى المؤثر.....	۱۶۵
كنيه هاى حضرت ابوالفضل العباس (ع).....	۱۶۶
معناى ابوالفضل.....	۱۶۷
معناى ابوالقاسم.....	۱۶۸
معناى ابوقرّبه.....	۱۶۸
معناى ابوقرّجه.....	۱۶۸
معناى ابوالشّاره.....	۱۶۹
دو جريان از غضب كردن حضرت ابوالفضل العباس (ع).....	۱۶۹
معناى ابو رأس الحار.....	۱۷۲

بخش سوم:

دوران كودكى آن حضرت (ع)

علاقه و محبت حضرت ابوالفضل العباس (ع) در دوران كودكى به امام حسين (ع).....	۱۷۵
ادب حضرت ابوالفضل العباس (ع).....	۱۷۷

بخش چهارم:

دوران نوجوانى و جوانى آن حضرت (ع)

دلاورى حضرت ابوالفضل (ع) در جنگ صفين.....	۱۸۲
---	-----

۱۸۶	وصیت علی بن ابی طالب ﷺ به آن حضرت
۱۸۷	ازدواج حضرت ابوالفضل العباس ﷺ
۱۸۷	عبدالله بن عباس و فضائل ایشان
۱۸۹	ارادت عبدالله بن عباس به علی بن ابی طالب ﷺ
۱۹۳	پاسخ به شبهه‌ای در مورد عبدالله بن عباس
۱۹۷	ارادت عبدالله بن عباس به حسنین ﷺ
۲۰۰	عاقبت عبدالله بن عباس
۲۰۱	عبیدالله بن عباس از ارادتمندان و محبین پیامبر و اهل بیت عصمت و طهارت ﷺ
۲۰۶	وفاداری عبیدالله بن عباس به امام مجتبی ﷺ
۲۰۸	پاسخ به شبهه‌ای در مورد عبیدالله بن عباس
۲۳۲	علت تهمت به عبیدالله بن عباس
۲۳۵	دومین همسر آن حضرت ﷺ
۲۳۵	فرزندان حضرت ابوالفضل عباس ﷺ
۲۳۵	محمد
۲۳۶	عبدالله
۲۳۶	قاسم
۲۳۷	حسن
۲۳۸	فضل
۲۳۸	عبیدالله
۲۳۹	نوادگان حضرت ابوالفضل العباس ﷺ
۲۴۷	حضرت ابوالفضل العباس در زمان امامت امام مجتبی ﷺ
۲۴۸	وقایع زمان شهادت امام مجتبی ﷺ
۲۵۳	وصیت امام مجتبی به امام حسین ﷺ
۲۵۴	مظلومیت امام مجتبی ﷺ حتی پس از شهادت
۲۵۸	تبعیت آن حضرت از امام حسین در خاکسپاری امام مجتبی ﷺ

بخش پنجم:

۲۵۹	حضرت ابوالفضل العباس در زمان امامت امام حسین (ع)
۲۶۰	ولایت عهدی یزید
۲۶۳	خلافت یزید و دستور گرفتن بیعت از امام حسین (ع)
۲۶۹	حرکت امام حسین (ع) از مدینه به مکه
۲۷۰	اقامت امام حسین (ع) در مکه
۲۷۳	عکس العمل حاکم مکه نسبت به ورود امام حسین (ع)
۲۷۶	علت حرکت امام حسین (ع) به کوفه
۲۷۷	دعوت کوفیان از امام حسین (ع)
۲۷۹	ورود سفیر امام حسین (ع) به کوفه
۲۸۱	حکم امارت کوفه به ابن زیاد
۲۸۲	مکر ابن زیاد در ورود به کوفه
۲۸۴	در جستجوی مسلم بن عقیل
۲۸۵	دستگیری هانی بن عروه
۲۸۷	آغاز قیام مسلم بن عقیل (ع) و مظلومیت ایشان
۲۹۲	اسارت و شهادت حضرت مسلم بن عقیل (ع)
۲۹۹	شهادت هانی بن عروه
۳۰۰	حرکت امام حسین (ع) به سوی عراق
۳۰۰	خطبه حضرت ابوالفضل العباس (ع) در مسجد الحرام
۳۰۵	ملاقات شاعر بزرگ، فرزاد با امام حسین (ع)
۳۰۷	خبر شهادت مسلم بن عقیل و عبدالله بن یقطر به امام حسین (ع)
۳۰۹	خطبه امام حسین (ع)
۳۰۹	پس از شهادت عبدالله بن یقطر و امتحان کردن اصحاب
۳۰۹	آغاز سقایت حضرت ابوالفضل العباس (ع) در سفر کربلاء
۳۱۱	ملاقات و سخنان امام حسین (ع) با لشکر حر
۳۱۶	نامه ابن زیاد به حر
۳۱۸	فرود در کربلاء، عرفات عشق و شهادت

نشست عمر بن سعد با امام حسین ﷺ	۳۲۰
نامه ابن زیاد به عمر بن سعد	۳۲۱
تسلط لشکریان عمر بن سعد بر شریعه	۳۲۲
مصیبت عطش	۳۲۳
اولین سقاییت	۳۲۵
دومین سقاییت	۳۲۷
سومین سقاییت	۳۲۷
مهلت گرفتن امام حسین ﷺ از عمر سعد	۳۲۹
تلاش امام حسین ﷺ برای هدایت عمر سعد	۳۳۵
اتمام حجت امام حسین ﷺ با اصحابشان در شب عاشورا	۳۳۶
وفاداری اصحاب حضرت سیدالشهداء ﷺ در شب عاشورا	۳۳۷
وفاداری اصحاب حضرت سیدالشهداء از زبان حضرت زینب ﷺ	۳۴۰
تقدم صحابه بر بنی هاشم در جان نثاری	۳۴۴
اولین امان نامه شمر برای حضرت ابوالفضل العباس و برادرانش ﷺ	۳۴۵
امان نامه عبدالله بن ابی محل	۳۴۷
اتمام حجت امام حسین با ابوالفضل العباس ﷺ	۳۴۹
حقیقت عبادت در اعمال حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۳۵۱
سومین امان نامه برای حضرت ابوالفضل العباس ﷺ و دیگر برادران با ری ایشان	۳۵۱
آغاز جنگ در صبح عاشورا	۳۵۲
خطبه تاریخی امام حسین ﷺ در صبح عاشورا	۳۵۴
محبت زهیر بن قین به حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۳۵۹
دلآوری آن حضرت در نخستین ساعات جنگ	۳۶۱
اذن میدان گرفتن آن حضرت برای برادران و فرزندان ایشان ﷺ	۳۶۱
نبرد ناجوانمردانه	۳۶۴
جنگ های تن به تن آن حضرت با شجاعان دشمن	۳۶۴
شهادت قمر بنی هاشم ﷺ	۳۷۲
آخرین دیدار حضرت سیدالشهداء با حضرت ابوالفضل العباس ﷺ	۳۸۱

بخش ششم:

وقایع بعد از شهادت آن حضرت (ع)	
شهادت قاسم بن عباس و حسن بن عباس (ع)	۳۸۶
امام حسین و اهل حرم پس از شهادت حضرت ابوالفضل العباس (ع)	۳۸۸
مصیبت سرهای مقدس شهداء	۳۹۰
امام سجاد و دفن اجساد مقدس شهداء (ع)	۳۹۲
دفن پیکر مقدس حضرت ابوالفضل العباس (ع)	۳۹۷
حیرت یزید از علمدار کربلاء (ع)	۳۹۹
حضرت ام البنین و خبر شهادت فرزندان (ع)	۴۰۰
سوگواری حضرت ام البنین (ع) بعد از واقعه جانسوز کربلاء	۴۰۱
عظمت حضرت ام البنین (ع)	۴۰۴
قصاص حکیم بن طفیل طائی	۴۰۶
قاتلین امام حسین (ع) در قیامت	۴۰۹
عجایب گودال قتلگاه	۴۱۲
عاقبت علمدار عمر بن سعد	۴۱۲
حکمت کوچکی قبر آن حضرت (ع)	۴۱۷
فهرست منابع و مآخذ	۴۱۹
فهرست	۴۴۱